

Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatási stratégiája a Magdolna negyedben 2015-2020

Köznevelési cselekvési terv

Készült Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat megbízásából

Készítette:
Balás Gábor
Herczeg Bálint

Budapest
2015. szeptember 20.

„A használható tudásért”
HÉTFA Elemző Központ Kft.
H-1051 Budapest Október 6. utca 19. IV/2
E-mail: info@hetfa.hu
Tel.: +36-30/730-6668
Fax: +36-1/700-2257
www.hetfa.hu

Tartalomjegyzék

1. Célcsoportok	3
2. A közoktatási cselekvési terv hosszú távú célja	3
3. Beruházási prioritások, középtávú célok	3
3.1. Korai iskolaelhagyók kezelése	3
A1.1 Támogató szolgáltatás a korai iskolaelhagyók oktatásba visszajuttatására és iskolában tartásának elősegítésére	5
A1.2 Diák munka-mentorálás	8
A1.3 Foglalkoztatás-egészségügyi program	10
A1.4 Elérési program	12
3.2. Fiatalok lemorzsolódásának kezelése	14
B2.1 Iskolai szociális munkások	16
B2.2 Egész napos iskola hatásainak javítása – délutáni programok színesítése	18
B2.3 Józsefvárosi gyermekek felzárkóztatásáért díj (pedagógusbérek rendezése)	20
B2.4 Intézményen belüli támogató szakmák erősítése	23
B2.5 Korábban elkezdett módszertani fejlesztő programok folytatásának finanszírozása	25
B2.6 Új kísérleti programok kidolgozásának finanszírozása	26
B2.7 Alternatív egész napos iskola	28
3.3. Lemorzsolódással veszélyeztetett kisgyermekek kezelése	30
C3.1 Biztos Kezdet gyermekház bővítése	31
C3.2 Védőnői szolgáltatások erősítése	33
3.4. Nevelési kompetenciák fejlesztése	35
D4.1 Gyermekjóléti Központ család gondozóinak tehermentesítése	36
3.5. „Vándorló” személyek kezelése	38
E5.1 „Vándorló” személyek	39
4. Összefoglalás	40

1. Célcsoportok

A stratégia és a helyzetelemzés a következő célcsoportokat definiálta:

- A. A **korai iskolaelhagyók** azok, akik már kikerültek az oktatási intézményrendszerből, végzettség nélkül– függetlenül attól, hogy milyen a munkapiaci státuszuk (16-25 év).
- B. A **lemorzsolódók** azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).¹
- C. A **magas kockázatú kisgyermek**ek, azok a fiatalok, akik még nem léptek be az intézményrendszerbe, de szüleik végzettsége és a családi körülményeik révén veszélyeztetettek (0-3 év).
- D. **Szülők**, különösen fiatal gyermekkel, akiknek nevelési kompetenciái hiányosak.
- E. A „**vándorló**” **személyek** azok, akik rövid időszakokat, periódusokat töltenek a VIII. kerületben és vagy iskoláskorúak, vagy pedig iskoláskorú gyermekeik vannak.

2. A közoktatási cselekvési terv hosszú távú célja

Az oktatási rendszerből kikerülő fiatalok minél nagyobb százaléka jusson el a középfokú végzettségig (szakma vagy érettségi, megteremtve ezzel a továbbtanulás lehetőségét is).

A következő lépésekben lebontjuk a hosszú távú célt, célcsoportonként középtávú célokra. A középtávú célok eléréséhez intézkedéseket kapcsolunk. Az intézkedések bemutatása során első lépésben bemutatjuk azt a problémát, aminek enyhítésével az intézkedés közelebb visz az adott középtávú célhoz. Az intézkedés bemutatása a megoldási javaslat általános leírását tartalmazza, a kedvezményezettek feladatainak felsorolása pedig ugyanezt a megoldási javaslatot konkrétabb formában adja meg. A kedvezményezettek, a partnerek, a tervezett költségek és a kockázatok után az egyes projektek egymásra épülésének bemutatása következik.

3. Beruházási prioritások, középtávú célok

3.1. Korai iskolaelhagyók kezelése

Az iskolát végzettség nélkül, korán elhagyók (munkapiaci státuszuktól [16-25 év] függetlenül) minél nagyobb arányát vissza lehessen vezetni az intézményrendszerbe, hogy megszerezzék hiányzó végzettséget.

Láthattuk korábban, hogy a Magdolna negyeden belül jóval magasabb az alacsony végzettségű személyek aránya, mint a kerület egészében, és különösen igaz ez az oktatási minta fiatalabb részére.² Azonban, ahogy a helyzetfelmérésben is jeleztük, kevés adat ismert a kerület felnőttoktatásáról. Nem tudjuk, mekkora a beiskolázási arány ezek között a fiatalok között, de ahhoz, hogy ténylegesen közelebb kerüljünk a célhoz, szükséges, hogy ne csak a beiskolázás aránya emelkedjen, hanem a végzettséget sikeresen megszerzők aránya is növekedjen.

---

¹ Ez azt is jelenti, hogy a stratégia során együtt kezeljük az óvodás. és az iskoláskorú fiatalokat, aminek az az oka, hogy helyzetelemzésünk alapján az óvodáknak és az iskoláknak nagyon hasonló problémáik vannak.

² Ha az oktatási minta 25 év alatti részén belül vizsgáljuk azokat, akik már nem tanulnak, akkor azt láthatjuk, hogy az alacsonyan végzettek aránya eléri a 45,1%-ot.

Ennek a csoportnak az esetében az irodalom azt a megoldást javasolja, hogy a fiatalokat vissza kell juttatni az iskolarendszerbe akár nappali, akár felnőttképzés, akár második esély programok keretében. Az irodalom alapján nagy hangsúlyt érdemes fektetni arra, hogy az iskolaelhagyás okai egyénekenként eltérnek és így a megoldásoknak is egyénre szabottaknak kell lennie. A másik fontos tényező, hogy minél hamarabb érdemes a fiatalokat visszaterelni a padba, hogy a meglévő készségeik minél kevésbé kopjanak meg. Ez azonban aktív bevonást tesz szükségessé.

A helyzetértékelés során láthattuk, hogy a felnőttoktatási intézményrendszer rendelkezésre áll. Ezért az általunk javasolt intézkedések inkább arra koncentrálnak, hogy a fiatalok megtalálják a számukra megfelelő képzést és segítse őket valaki abban, hogy a felmerülő problémákat megoldják.

Másik lehetséges irány, amit a fiatalok választhatnak, hogy elkezdnek dolgozni. Ebben is szükségük lehet támogatásra/mentorálásra, mivel a szocializációs háttérük legtöbb esetben nem segít abban, hogy munkapiacra sikeresek legyenek. Kiseb munkapiaci kudarcokból valamennyi előny is származhat, hiszen ez jobb motivációt biztosíthat a tanulás újrakezdéséhez, segíthet a szükséges szakirány jobb kiválasztásában és a végzettség értékének jobb felmérésében. Különösen azokban az esetekben lehet ez megfontolandó irány, amikor az iskolai kudarcok olyan mértékűek érnek el, hogy egyszerűen nincs értelme erőltetni az iskolapadot.

A középtávú célhoz való közeledés méréséhez a következő mutatókat ajánljuk.

Eredménymutatók:

Indikátor neve	Mértékegysége	Adatok forrása	Bázis érték (2015)	Cél érték (2020)
Második esély programokban résztvevő korai iskolaelhagyók aránya	százalék	oktatási statisztika (KIR)	NA	25%
Második esély programot sikeresen elvégzők aránya	százalék	oktatási statisztika (KIR)	NA	50%
Felnőttképzésben résztvevő korai iskolaelhagyók aránya	százalék	oktatási statisztika (KIR)	NA	25%
Felnőttképzésben végzettséget szerző korai iskolaelhagyók aránya	százalék	oktatási statisztika (KIR)	NA	50%

A1.1 Támogató szolgáltatás a korai iskolaelhagyók oktatásba visszajuttatására és iskolában tartásának elősegítésére

Célcsoport:

A – a korai iskolaelhagyók azok, akik végzettség nélkül már kikerültek az oktatási intézményrendszerből – függetlenül attól, hogy milyen a munkapiaci státuszuk (16-25 év).

A probléma leírása:

Az oktatási intézményekbe történő visszatérés több ok miatt is problémás. Egyrészt, ahogy korábban láthattuk, a körülmények és ösztönzők, amelyek miatt a diákok idejekorán elhagyták az intézményeket, egyéneként eltérnek. Ahhoz, hogy vissza lehessen vezetni ezeket a fiatalokat az intézményrendszerbe, a megoldásokat is egyéni szinten kell kidolgozni. Emellett mivel az iskola idő előtti elhagyása mögött gyakran szerepelnek okként iskolai kudarcok, természetes a korai iskolaelhagyók részéről az idegenkedés a formális iskolai rendszerrel szemben. Ez is oka annak, hogy nagy hangsúlyt (és megfelelő erőforrásokat) kell fektetni arra, hogy a programok során elnyerjék a diákok bizalmát és segítsenek a felmerülő akadályokat leküzdeni.

Emellett az iskolarendszerbe való visszavezetésnek a tapasztalatok tanulsága szerint minél hamarabb kell megtörténnie, noha ezeknek a fiataloknak az elérése gyakran nehézségekbe ütközik. Az aktív toborzási technikák mellett a többi civil szervezetek segítségére is szükség lehet ennek a problémának a megoldásához.

Amennyiben a fiatalok már jövedelemszerző életkorban vannak, akkor a formális képzésbe történő visszakerülés egyik előfeltétele, hogy ne okozzon megoldhatatlan jövedelemkiesést. A 25 év feletti munkavállalók mellett történő képzési támogatását a foglalkoztatási cselekvési terv tartalmazza, két projekt képében: egyfelől a munkavállalók (2.1.2. Felnőttek tízosztályos, illetve érettségit kínáló felzárkóztató képzése), másfelől a munkaadók (2.4.4. Továbbtanulási támogatás alacsony iskolai végzettségű munkavállalók után) ösztönzésével.

Az intézkedés bemutatása:

A mentor segít azoknak a diákoknak, akiket visszavezetett az iskolapadba, hogy megszerezzék a kívánt végzettséget. Ehhez a következő problémákat kell tudnia megoldania:

- jövedelmet biztosítani azoknak a fiataloknak, akik iskolába járnak, hogy ne legyenek ösztönözve az iskolapadot újbóli korai elhagyására;
- kezelni krízishelyzeteket;
- ösztönzést nyújtani, amivel motiválja a fiatalokat.

A feladat leírása:

Az intézkedés kedvezményezettje a következő konkrétabb feladatokat látná el:

- segít azonosítani a korai iskolaelhagyó fiatalokat (más civil szervezetekkel kapcsolatot tartva);
- segít visszajutni az azonosított korai iskolaelhagyóknak a formális iskolarendszerbe, ahol megszerezhetik a hiányzó végzettséget;
- az oktatás ideje alatt mentorként működik közre;
- közvetít az intézmény és a diák között;

- megoldja a felmerülő problémákat (segít megfelelő taneszközök, ruhák stb. beszerzésében, vagy közvetít olyan szervezetek felé, akik ebben segíthetnek);
- ösztönzési rendszert működtet.

A jövedelem kiegészítéshez azonban hasznos lenne annak a megszervezése is, hogy az iskolába kerülők egyben a közmunkaprogramba (annak képzési részébe) is bekerüljenek.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek, egyházak.

Partnerek:

Második esély programokban és felnőttoktatásban résztvevő intézmények; más civil szervezetek (hálózatosság, ajánlani tudják egymást).

Munkaügyi központ, amely a fiatalokat a közfoglalkoztatás képzési részébe felvéve juttathatna jövedelmet a képzés ideje alatt.

Várt hatások:

Az egyénre szabott segítségtől az várható, hogy a korai iskolaelhagyók nagyobb része kerül be képzési programokba és nagyobb része végzi el azokat sikeresen, ezzel javítva az egyén önképét és munkapiaci esélyeit is.

Költségek:

A megalapozó kérdőíves vizsgálat alapján az érintett fiatal (35 év alatti), alacsony végzettséggel rendelkező személyek létszáma a Magdolna negyedben 800 fő körül lehet.

Legfeljebb 20 diákonként egy mentor – aki megfelelő szociális végzettségekkel rendelkezik – havi bruttó 280 000 Ft munkáltatói költséggel számolva, éves szinten 3 360 000 Ft, 10 mentorral számolva (ami azt jelentené, hogy 200 fiatalot sikerül visszatéríteni az iskolapadba) 34 millió forintos éves költség jelentkezik.

Emellett a mentornak rendelkeznie kell olyan rugalmasan felhasználható forrásokkal, amelyekkel a felmerülő kisebb problémákat meg tudja oldani, nagyságrendileg 50 000 Ft/diák értékben. Ez 20 diák esetén 1 000 000 Ft, 200 diák esetén pedig 10 millió forint.

Az ösztönzés célja az lenne, hogy legyen egy sikerdíj, amit a fiatal megkaphat, ha megszerzi a célzott végzettséget. Az összegnek elég magasnak kell lennie ahhoz, hogy vonzó legyen, ezért bruttó 400 000 Ft jutalmat ajánlunk minden befejezett végzettségre (8 osztály megszerzésére, illetve az első megszerzett szakképesítésre). 100 db díjazottal számolva ez, a járulékokat is figyelembe véve, 51,4 millió forintot költséget jelent.

Ez alapján a program költsége 200 résztvevővel és 100 sikeres végzettel számolva **95 millió forint** finanszírozási szükséglettel bír az első években.

Amennyiben a jövedelemkiegészítést nem lehet más forrásból, partnereken keresztül megoldani, akkor ennek összege tovább emeli a tervezett intézkedés tervezett költségeit.

Lehetséges források:

VEKOP 7.3 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

VEKOP 8.5 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) iv. az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése.

Kockázatok:

Nem sikerül megfelelő mentorokat találni, nem sikerül megfelelően feltölteni alacsonyán végzettekkel a programot, nem sikerül a munkaügyi központtal egyeztetni a tanulók közfoglalkoztatásba vételét.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Közfoglalkoztatás (képzési láb), HÍD-programok.

A1.2 Diákmunka-mentorálás

Célcsoport:

A – Józsefvárosban élő, magas szocializációs kockázatok között felnőtté váló, 16 évet betöltött fiatalok és társas környezetük, akik a naponta jelentkező megélhetési problémáik mellett kevés érdemi ismertekkel, sikeres munkavállalói mintákkal rendelkeznek a munkaerőpiacról, amely kevésbé fogadókész, sőt gyakran barátságtalan.

A probléma leírása:

Józsefváros fiataljainak pályakezdése, munkába állása – éppen a szinte naponta jelentkező megélhetési problémáik miatt – jelentős próbatétel számukra, minthogy kevésbé fogadókész, barátságtalan a munkaerőpiac, szerény iskolai teljesítmény jellemzi nagy részüket és kevesebb sikeres munkavállalói mintát ismerhetnek a közvetlen környezetükben.

Az intézkedés bemutatása:

Az intézkedés nem csupán a foglalkoztatás segítésének direkt elemeit alkalmazza, hanem segítő, támogató tevékenysége kiterjed a célközönség szociális és szocializációs problémákra is. Módszereit illetően meghatározó tényezője a programnak a mentorálás, amely révén személyes támogatást kaphatnak a bekapcsolódó fiatalok.

A tervezett projekt folyamatos működést igényel, három évente újraértékelve a feladatokat.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata:

- a probléma felmérése;
- jól strukturált, konkrét válaszokra fókuszáló szolgáltatási eszközrendszer szervezése;
- kapcsolatteremtés a munkalehetőséget biztosító szervezetekkel (a diákszövetkezetek és a nyílt munkaerőpiac napi ajánlatának felkutatása, napi hirdetések áttanulmányozása, közfoglalkoztatás);
- kapcsolatteremtés a potenciális célcsoporttal (nyilvánosság, formális és informális kapcsolatok);
- kapcsolatteremtés elhelyezkedést szakszerűen támogatni képes szervezetekkel.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek, egyházak.

Partnerek:

Az önkormányzat, az alapiskolák és a civil segítőhálózat intézményeinek segítségével egyaránt számítani kell, nem elfelejtve a legfontosabb célt, a fiatalok munkába állásának elősegítését. A célközönség tényleges élethelyzete miatt partnerként szükséges számítani még a szociális ellátórendszerben dolgozók közvetlen segítő tevékenységére.

Várt hatások:

- konkrét, tényleges elhelyezkedések;
- mérséklődő elhelyezkedési, foglalkoztatási konfliktusok;
- a kockázatos megélhetési gyakorlatok visszaszorulása;
- újrászervezhetővé válhatnak az egyéni (korábban feladott) életutak;
- szakmai képzési lehetőségek megjelenése;
- az elhelyezkedések és a foglalkoztatás területén a kényszerek helyett a (kölcsonös) választás megjelenése, erősödése;
- reális családalapítási viszonyok.

Költségek:

Szükséges erőforrások:

- négy fő munkatárs (egy vezető, tanácsadó; két információs, segítő, fejlesztő; egy adminisztratív), három fő mentor (megbízás);
- 80 m² szolgáltatótér (komplex szolgáltató övezetben bérelt helyiség);
- hat számítógép perifériákkal, internettel és két telefonvonallal.

Ezek költségei: személyi költségek – 16 000 000 Ft/év; bérleti díj – 480 000 Ft/év; rezszi – 960 000 Ft/év; internet, telefon 600 000 Ft/év; adminisztráció (bankköltség, irodaszer, eszközök költségei, szoftver) 600 000 Ft/év; szakmai programok, kiadványok, találkozók – 800 000 Ft/év; egyéb – 600 000 Ft/év. Összes költség **évente 20 040 000 Ft.**

Lehetséges források:

VEKOP 6.2 1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9. b) a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint a gazdasági és társadalmi fellendülésnek támogatása.

VEKOP 8.2 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) ii. a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén.

Kockázatok:

Előítéletek felerősödése; túlzott várakozások a gyors változások iránt; mentális és szocializációs zavarok felerősödése; kiegyensúlyozatlan, kényszerekkel telített életvitel, gyakori visszaesések.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Kapcsolatteremtő projektek – iskolai szociális munkás (B2.1), elérési program (A1.4). Elhelyezkedést segítő projektek – közfoglalkoztatás.

A1.3 Foglalkoztatás-egészségügyi program

Célcsoport:

A – Józsefvárosban élő, magas szocializációs kockázatok között felnőtté váló, pályakezdő fiatalok.

A probléma leírása:

A magas szocializációs kockázatok között felnőtté váló, pályakezdő fiatalok élettani fenyegetettsége is erőteljes lehet, amelyeknek konzekvenciái – jóval később – különféle egészségkárosító hatások következményeként komoly betegségek jelentkezésével járhatnak. Ezek a fiatalok az elhelyezkedésük során gyakran kimaradhatnak a pályaaalkalmassági vizsgálatokból, amely következtében körükben ugyancsak növekedhetnek a foglalkozás-egészségügyi kockázatok.

Az intézkedés bemutatása:

Minden érintett, elhelyezkedni szándékozó, pályakezdő fiatal számára általános egészségügyi szűrés és pályaaalkalmassági vizsgálatok biztosítása. A szűrést követően egészségügyi ellátás, terápia biztosítására is szükség lehet.

A feladat leírása:

A kedvezményezettek feladata: a vizsgálatok megszervezése, valamint – hosszabb ideig tartó kezelések esetén – a kapcsolattartás.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek, egyházak.

Partnerek:

Azok az iskolák, amelyekből az érintett fiatalok kilépnek; Józsefvárosi Egészségügyi Szolgálat; Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat; a szűrésre felkért egészségügyi szervezetek; érintett munkahelyek.

Várt hatások:

- Felszínre kerülnek azok a betegségek, amelyek a kockázatos életvitel következtében kialakultak, vagy éppen kialakulóban vannak.
- Felszínre kerülhetnek azok a lappangó alapbetegségek, amelyek a felnőtté válás során jelentkezhetnek.
- Az elhelyezkedni szándékozó pályakezdő fiatalok konkrét visszajelzést kapnak ahhoz, hogy személyes élettani jellemzőik következtében milyen munkaköröket nem ajánlatos vállalniuk.
- Az érintettek egészségének megőrzése érdekében, az elvégzett vizsgálatok adatai alapján konkrét, személyre szabott tanácsokat kaphatnak, amelyek segítségével elkerülhetnek komoly, egészségüket veszélyeztető betegségeket.
- Az egészségtudatos magatartás kialakításához a program gyakorlati segítséget nyújthat.
- A fiatalok munkavégzése során, a szűrés és tanácsadás következtében erőteljesen csökkenhetnek a betegállományban töltött napok.

Költségek:

Évente 5-800 fő részére általános egészségügyi szűrés és pályaalakmassági vizsgálat – 10 000 – 20 000 Ft/alkalom: összesen maximum 16 000 000 Ft/év.

Szakmai tanácsadás és költségei: egy adminisztrációs állás 250 000 Ft munkáltatói költséggel számolva, éves szinten 3 000 000 Ft.

Felvilágosítás és prevenciók tevékenységek költségei, publikációs kiadások: 700 000 Ft/év.

Összesen 19 700 000 Ft/év.

Lehetséges források:

VEKOP-7.2 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) iv. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat.

VEKOP 8.1 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i. az álláskereső és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is.

Kockázatok:

Előítéletek; az érintett fiatalok motivációjának hiánya; kiegyensúlyozott kapacitás biztosítása.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Diák munka-mentorálás (ennek keretében kerülne sor a foglalkozás-egészségügyi és pályaalakmassági vizsgálatra).

A1.4 Elérési program

Célcsoport:

A és B – magas szocializációs kockázatok között felnőtté váló józsefvárosi fiatalok, akiknek konfliktusaik vannak a személyes környezetükkel, és akik alkalmazkodási problémáik következtében kimaradtak az intézményes ellátórendszerből.

A probléma leírása:

A felnőtté válás során a célcsoport tagjainál megszakadnak az elégtelen intézményes kapcsolatok, ami mellett az érintetteknek nincsenek személyes eszközeik arra, hogy felelősségteljes életvitelt folytassanak és elkerüljék a veszélyeztető tényezőket.

Az intézkedés bemutatása:

Az intézkedés az érintettek bevonásával olyan társas környezetben is támogatja a tényleges segítő tevékenységeket, ahol a szakszerű segítséget az érintettek általában nem fogadják el. Itt az esetlegesen jelentkező életveszélyes helyzeteket feltárják és elhárítják, illetőleg ellátásba segítik mindazokat, akiknek szakszerű segítségre van szükségük.

A tervezett projekt folyamatos működést igényel.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata:

- segítséget kérő, kereső emberek bevonása;
- önkéntesek segítése és koordinálása.

Az önkéntes segítő tevékenységét támogató szakember szakmai szerepfelfogása különösen fontos ebben a programban. Ő felelős az önkéntes segítők fejlesztéséért, ugyanakkor az önkéntesek felkészítése során növeli, javítja az önkéntes segítők válaszkészségét.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek, egyházak.

Partnerek:

A szocializációs alapintézményeknek, a segítségre hivatott szakembereknek és szervezeteknek a társaik segítségére önként vállalkozó fiatalokat partnerként kell fogadniuk, őket a segítő szerepvállalásukban, konkrét segítő helyzetekben is támogatniuk.

Várt hatások:

- A programban részt vevő fiatalok személyes, problémákkal terhes élethelyzete fokozatosan javul.
- Az önkéntes szerepvállalás révén olyan segítségre szoruló fiatalok is elérhetővé válnak, akik veszélyekkel teli élethelyzetük ellenére máskülönben nem elérhetők, így nem kapnának szakszerű segítséget.

- A programban részt vevő fiatalok felelősségvállalást tanulnak. Elsajátítják azt, hogy a problémákkal teli helyzetek – ha egyedül nem megy, mások segítségével – megoldhatók.
- Megtanulnak ugyanakkor együttműködni, ügyet intézni, megismerik a hivatalos intézmények eljárásait, amelyeket saját életükben később is hasznosíthatnak.
- Az általuk gyakorolt segítő tevékenységek során kimunkálódott felelősségvállalás a közelebbi és tágabb környezetükért felelősséget vállaló polgárrá szocializálhatja őket.
- Összességében mind az önkéntes segítésre vállalkozó, mind pedig az általuk segített fiatalok a segítő találkozások révén újrakezdési lehetőséghez jutnak.

Költségek:

Két szakember személyi költsége – 6 200 000 Ft/év. 80 m² szolgáltató tér (komplex szolgáltató övezetben bérelt helyiség): bérleti díj – 240 000 Ft/év. Három számítógép perifériákkal, internettel, telefonvonallal. Képzések, felkészítések, szakmai találkozók – 700 000 Ft/év. Kiadványok, publikációk – 500 000 Ft/év.

Összesen **évi 7 640 000 Ft költséggel** működhet a program.

Lehetséges források:

VEKOP-7.1 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja.

Kockázatok:

- előítéletek;
- a nehezen megoldható, vagy kudarcos segítő helyzetek visszahatnak az önkéntes segítőik motivációjára;
- az intézményes és szakmai segítő szakemberek nehezen vagy ellenállással fogadják az önkéntesek segítő tevékenységét, amikor szakellátásba irányítanak általuk segített embereket (noha az önkéntes segítőik kompetenciahatárait egyebek mellett éppen a szakemberek fogadókészsége erősítheti meg);
- nem maradhatnak el az önkéntes segítő tevékenységeket kísérő esetmegbeszélések, szupervíziók, illetőleg az önkéntesek egyéni fejlesztése sem;
- időszakos külső visszajelzésre van szükségük az önkénteseknek, hogy szerepvállalásuk folyamatos és kellően aktív maradjon.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Iskolai mentorálás (A1.1), diákmunka-mentorálás (A1.2).

3.2. Fiatalok lemorzsolódásának kezelése

Azok az oktatási, nevelési intézményrendszeren még belül lévő fiatalok (3-16 év), akiknél magas a lemorzsolódás kockázata, jelenleginél lényegesen nagyobb hányada az iskolában maradjon és megszerezzék az adott középfokú végzettséget.

Láthattuk a helyzetfelmérésben, hogy bár a legtöbb gyermek a középiskolából esik ki, de ennek oka legtöbbször az, hogy az oktatási intézményrendszerben korábban felhalmozott hátrányok és késések ekkora emelkednek olyan mértékűvé, hogy a rendszer már nem tudja kezelni azokat. Ennek megfelelően a rendszer felzárkóztatási képességét javítva közelebb kerülhetünk ahhoz a célhoz, hogy minél kevesebb magas kockázatú fiatal essen ki rendszerből. Ehhez azonban első lépésben azonosítani kell azokat a diákokat, akik esetében magas a lemorzsolódás kockázata. *Kádárné [2013]* szerint a kompetenciafelmérések alkalmasak arra, hogy a korai jelzőrendszer részévé váljanak. Eszerint azt kellene elérni, hogy azok is megszerezzék a végzettséget, akik a 6. évfolyamos kompetenciamérésen rosszul teljesítenek (1. szint és alatta). A másik lehetőség a felzárkóztatási képesség kézzelfoghatóvá tételére, ha a diákok eredményeire egyre kisebb hatása van a szülők végzettségének.

A nemzetközi irodalom alapján az osztálylétszám csökkentésének nagyobb hatása van az integráltan nevelt hátrányos helyzetű tanulók esetében, mert ebben az esetben kapják meg a fejlődésükhöz szükséges figyelmet. A módszertani fejlesztések és tanárképzések pedig akkor működnek jól, ha komplex programok részeként, egységes rendszerben kerülnek bevezetésre. Ezeknek megfelelően javaslataink során arra koncentrálnunk, hogy az iskolának jutott nagyobb erőforrásokkal javítsuk azok felzárkóztatási képességét. Összességében tehát az irodalom azt ajánlja, hogy amellett, hogy nem különítik el a diákokat mégis több figyelem jusson rájuk és minél jobban képzett tanárok foglalkozzanak velük.

A probléma enyhülésének (a középtávú célhoz való közeledés) mérésére az alábbi eredménymutatókat ajánljuk. Ezek a csökkenő korai iskolaelhagyást és annak tüneteit (igazolatlan órák száma), valamint a szülői háttér iskolai eredményekre gyakorolt csökkenő hatásait hívatottak mérni.

Eredménymutatók:

Indikátor neve	Mértékegysége	Adatok forrása	Bázisérték (év)	Célérték (év)
ISCED 1 és ISCED 4 szintenként a korai iskolaelhagyók aránya	%	oktatási statisztika (KIR)	11,8 (2013, országos átlag)	10 (2023)
az országos kompetencia-felmérésen 1. szinten és alatta végzett diákok aránya	%	oktatási statisztika (OKM)	matematika: 31,4 (2014, kerületi átlag) szövegértés: 14,4 (2014 kerületi átlag)	matematika: 25 (2020) szövegértés 10 (2020)
igazolatlan órák száma	db	oktatási statisztika (KIR)	NA	
családi háttérrel magyarázható variancia az 6. évfolyamos kompetencia-eredményekben	%	oktatási statisztika (OKM)	matematika: 21,4 (2014, kerületi átlag) szövegértés: 24 (2014, kerületi átlag)	matematika: 20 (2020) szövegértés 22 (2020)

Megjegyzés: VEKOP indikátor

Az iskolák sok programot vittek véghez az utóbbi években – az ezek során felhalmozott tudás ott található az iskolákban, azonban a programok finanszírozása elapadt. Ezért az intézkedések során nem kell oktatási programot kitalálni, elegendő a meglévő programokat elkezdni újra finanszírozni, kiegészítve néhány alább bemutatandó programelemmel.

B2.1 Iskolai szociális munkások

Célcsoport:

B – lemorzsolódók, azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év). Hatással van még a „vándorló” személyekre (E), azokra, akik rövid időszakokat, periódusokat töltenek a VIII. kerületben és vagy iskoláskorúak, vagy pedig iskoláskorú gyermekeik vannak.

A probléma leírása:

Az iskolákban és az azokat körülvevő szociális hálóban sok szereplő van, akik a gyermekekkel foglalkoznak, és – jó esetben – ezekkel a szereplőkkel kialakul egy olyan bizalmi légkör, aminek hatására a fiatal segítséget mer kérni és el is meri azt fogadni. Azonban ha a formális intézményrendszerrel (iskola, gyermekjólét, gyámhatóság) szemben negatív tapasztalatokat szerzett a fiatal, akkor elutasító lehet bárkivel, aki az intézményrendszerhez tartozik. Szükség van tehát egy olyan szereplőre, aki tud segíteni, mégis független az intézményrendszertől.

Az intézkedés bemutatása:

Az iskolai szociális munkás, a korábbi bemutatással összhangban, napi 8 órában saját módszerein keresztül, az iskolán belül igyekszik segíteni a diákokat a problémáik megoldásában. Ezzel segít a gyermekeknek, közvetít az iskola és a diák, az iskola és a szülő, illetve a diák és a szülő között, kapcsolatot tart fenn civil szervezetekkel, hatóságokkal. Egyben a hiányzó gyermekvédelmi felelősöket is helyettesítheti az iskolában – legalább azoknak az iskoláknak fel kell ajánlani ezeknek a szakembereknek a segítségét, amelyeknek a Magdolna negyed valamely része a beiskolázási körzetéhez tartozik.

A bevezetés során biztosítani kell, hogy az iskolai szociális munkások foglalkoztatója egy független civil szervezet legyen, segítve a szakmai függetlenséget és a hierarchia mentes munkaszervezést.

Fontos emellett, hogy a szociális munkás lehet az iskolákon belül az a kapcsolódási pont, ami segít civil szervezeteknek kapcsolatot találni az iskolán belül, akár azért, hogy egy időszakosan a beiskolázási körzetben tartózkodó gyermek bekerüljön az iskolába, illetve esetleg a korai iskolaelhagyókat visszavezesse az iskolapadba (A1.1 intézkedés).

Annak kockázata miatt, hogy a szociális munkások a hiányzó gyermekvédelmi felelős feladatait látják el (lásd lent), az intézkedés során iskolánként két szociális munkás bevonása tervezett, akik közül az egyik kizárólagosan a szociális munkás feladatait látja el, míg a másik, feladatai ellátása mellett, besegíthet a gyermekvédelmi feladatok ellátásában (tekintettel arra, hogy az iskoláknak segítségre van szüksége e téren).

Minél hosszabb ideig dolgoznak a szociális munkások az intézményekben, annál nagyobb bizalommal tudnak hozzájuk fordulni a diákok – így a programnak célszerű lenne minél hamarabb normatívvá válnia.

A feladat leírása:

Az intézkedés kedvezményezettje a következő feladatokat látja el:

- foglalkoztatja az iskolai szociális munkásokat és felelős a kapcsolódó adminisztratív terhekért;
- kapcsolatot tart fenn a KLIK-kel és az iskolákkal;
- segíti az iskolai szociális munkások kapcsolattartását egymással.

Kedvezményezettek:

Olyan civil vagy egyházi szervezet, amely közszolgáltatási szerződést köt(ött) az önkormányzattal.

Partnerek:

A kerülethez tartozó általános iskolák, KLIK helyi szervezete.

Várt hatások:

Az iskolai szociális munkás segíthet azoknak a problémáknak a megoldásában (külső segítséggel, közvetítéssel), amelyek máskülönben korai iskolaelhagyását okoznának.

Költségek:

Egy szociális munkás alkalmazása havi bruttó 280 000 Ft munkáltatói költséggel számolva éves szinten 3 360 000 Ft éves költséget jelent. Amennyiben a Magdolna negyedhez köthető négy iskolába jut két-két szociális munkás, úgy az összesen 26,8 millió forintos éves költségvonzattal jár.

Kiegészítve a projektmenedzsment-költségekkel (plusz egy fő) és 10% dologi kiadással **31 millió Ft éves költséggel** tudna működni a program.

Lehetséges források:

VEKOP 6.2 1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9. b) a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint a gazdasági és társadalmi fellendülésnek támogatása – ezen belül a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programok soft típusú tevékenységek.

Kockázatok:

Együttműködési problémák léphetnek fel a KLIK-kel és az iskolákkal. A hiányzó gyermekvédelmi pozíció miatt magas a kockázata annak, hogy az iskolai szociális munkás a gyermekvédelmi feladatait látja el sajátjai helyett.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Hatékonyan kiegészíti az iskolai felzárkóztató programokat.

B2.2 Egész napos iskola hatásainak javítása – délutáni programok színesítése

Célcsoport:

B – lemorzsolódók; azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).

A probléma leírása:

Az összes vizsgált intézményi szinten felmerült az a probléma, hogy nem tudnak megfelelően színes programokat szervezni délutánokra, mivel nincs hozzá forrásuk. A magas lemorzsolódási kockázatú gyermekek és szüleik nem tudnak anyagilag hozzájárulni ehhez, így különösen épp az ő esetükben van szükség arra, hogy az intézmény segítségével jussanak el múzeumokba, kirándulóhelyekre.

Az intézkedés bemutatása:

Az intézkedés célja, hogy segítsék a gyermekeket eljuttatni a délutáni programokhoz. Külön figyelni kell arra, hogy a kedvezményezetteknek kevés adminisztratív teendője legyen, egyszerű elszámolással tudják év végén bemutatni, hogy milyen programokat finanszíroztak.

Amíg meg nem jelenik az oktatásfinanszírozásban stabil elemként, addig érdemes fenntartani az intézkedést e kereteken belül.

A feladat leírása:

Az intézkedés kedvezményezettjei kis összegekkel segítik a köznevelési intézményeket a délutáni programok szervezésében.

Kedvezményezettek:

Köznevelési intézményhez köthető nonprofit szervezetek (alapítványok, egyesületek).

Partnerek:

(nincs)

Várt hatások:

A délutáni programok színesítésétől az várható, hogy javul az iskolák megtartóereje, jobb légkör alakul ki, javul a tanárok és diákok kapcsolata.

Költségek:

Ha kéthetente kerül sor programra és mindegyikhez elegendő 2 db 300 forintos jegy, 36 tanítási héttel számolva az útiköltség diákonként és évente 10 800 Ft. A célzott négy iskolát figyelembe véve, 1500 diákkal számolva ez **16,2 millió forint** éves költséget jelent.

Lehetséges források:

VEKOP 7.3 beruházási prioritás: 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban,

ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

Kockázatok:

(nincs)

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

B2.3 Józsefvárosi gyermekek felzárkóztatásáért díj (pedagógusbérek rendezése)

Célcsoport:

B – lemorzsolódók; azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).

A probléma leírása:

A Magdolna negyedhez tartozó iskolákban és óvodákban magas azoknak a gyermekeknek az aránya, akiknek az érdekében a pedagógusoknak plusz erőfeszítéseket kell tenniük. Emellett azonban a bérezésük ugyanaz, mint bármely más iskolában, ami – mint a helyzetelemzésében is szerepelt – alig 50%-a a piacon foglalkoztatott azonos végzettségűek bééréhez képest. Így a mostani állapotok szerint ugyanazért a bérezésért sokkal nehezebb munkát kell a helyi pedagógusoknak elvégezniük.

Ez egyrészt rontja annak a lehetőségét, hogy az iskolák energikus, jól képzett pedagógusokat tudjanak szerződtetni a nyugdíjba vonuló pedagógusok helyére. Másrészt ez a kombináció (sok, nehéz munka, átlagosan alacsony bérezés) rontja a jelenleg az intézményekben dolgozó pedagógusok motivációját. Bérezésük miatt sokuknak másod- (esetenként harmad-) állásokat kell vállalniuk, így fáradtak és figyelmüket is meg kell osztaniuk, jobban fenyegeti őket a kiégés.

Az intézkedés bemutatása:

A létrehozandó díjnak három része lehet:

- Az egyik egy normatív díj minden olyan pedagógusnak, aki a kerület olyan iskolájában vagy óvodájában dolgozik, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek aránya meghalad egy bizonyos mértéket (javasoljuk, hogy a kritérium az legyen, ha a diákok 5% HHH besorolású, de ezt a HHH-besorolás változtatásai miatt érdemes rendszeresen felülvizsgálni).
- A díj másik része egy kiemelt támogatás, azoknak a pedagógusoknak, akik a legjelentősebb lépéseket tudták tenni a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében. A díjra érdemes pedagógusok kiválasztása részben a tanári karra és az igazgatóra hárul. A tanári kar iskolánként a tanári kar 10%-át, az igazgató a tanári kar 5%-át ajánlhatja díjra. A kiválasztottakkal kapcsolatos egyetlen kritérium, hogy a díjazottak közül iskolánként egynek pályakezdőnek kell lennie (pályájának első öt évében).
- A kiemelt támogatás – 10 fő alatti pedagóguslétszám esetén – óvodánként egy, 10 fő felett óvodánként két fő kaphatja meg.
- A díj harmadik része az igazgatók és igazgatóhelyettesek motivációját hivatott javítani, ennek azonban az iskola (később meghatározásra kerülő) objektíven mérhető eredményein kell alapulnia. Meghatározásakor javasolt három év eredményeinek átlagát figyelembe venni, hogy egy-egy év ne befolyásolja túlzottan az eredményeket.

A feladat leírása:

A kedvezményezettnek meg kell szerveznie:

- a díj folyósítását;
- a díjazottak kiválasztását;
- az igazgatók díjazásának eldöntését.

Kedvezményezettek:

Önkormányzat.

Partnerek:

Önkormányzat, KLIK.

Várt hatások:

A díj hatása kettős:

- egyrészt a díj ösztönzőleg hathat energikus, jól képzett pedagógusok szerződtetésére (különösen annak révén, hogy minden iskolában pályakezdők is megkaphatják a díjat);
- másrészt a díjak segíthetnek abban, hogy a már az iskolákban dolgozók motivációja javuljon, felszabaduljanak energiáik (ne kelljen másod- és harmadállásokat vállalniuk) és jobban tudjanak a gyermekekre koncentrálni.

Költségek:

Az intézkedés költségei azzal az esettel számolnak, hogy a normatív díjat minden olyan intézményben dolgozó óvoda- és általános iskolai pedagógus megkapja, ahol a HHH diákok aránya 5% felett van. A normatív díj éves szinten nettó 300 000 Ft, ez amennyiben a fentiek alapján 96 óvodapedagógust és 244 iskolai tanárt érintene, összességében 102 millió forintot jelentene évente. A kiemelt díj további 300 000 Ft, ami 12 óvodapedagógust és 37 általános iskolai tanárt díjazottként feltételezve összesen tovább 15 millió forint támogatást jelentene évente.

A költségek becsült összege így **139 millió Ft/év**.

Lehetséges források:

VEKOP 7.3 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is. „Az intézkedés része a tanulói ismeretek, készségek, kompetenciák elsajátítását elősegítő eszközrendszer továbbfejlesztése, valamint a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése, továbbá a tehetséggondozás-és fejlesztés támogatása. Szükséges a központi régió köznevelési intézményeinek fejlesztése a különböző oktatási mérési és vizsgarendszerek, a pedagógus minősítési rendszer, a szakszolgálatok, a tanfelügyelet és a szakmai szolgáltatók rendszerének továbbfejlesztése, továbbá a pedagógusok szakmai fejlesztése, továbbképzése által.”

EFOP 5.2 A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat.

Kockázatok:

Amennyiben nem működik a díj kellően hosszú ideig, nem tudja elérni a szükséges hatásokat, hiszen nem épül be a köztudatba – nem lehet vele új munkaerőt vonzani.

Amennyiben országos program indul hasonló céllal, a díjazás felülvizsgálandó.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

B2.4 Intézményen belüli támogató szakmák erősítése

Célcsoport:

B – lemorzsolódók; azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).

A probléma leírása:

Különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetén lehet sok esetben szükség logopédusok, gyógytestnevelő és fejlesztő pedagógusok, pszichológusok, pszichiáterek munkájára. Ezek a szolgáltatások ugyan minden kerületi lakos számára ingyenesen elérhetőek a Józsefvárosi Nevelési Tanácsadónál, de sok esetben mégis indokolt, hogy magában az intézményben legyen az adott szakember munkahelye. Ennek egyik oka a folyamatos kapcsolattartás lehetősége, ami, hasonlóan a szociális munkások kapcsán leírtakhoz, növeli a szakember iránti bizalmat és ezzel együtt segíti az együttműködést. Másrésztől éppen a nehéz helyzetű családok esetében nehéz gyakran elérni, hogy igénybe vegyenek szolgáltatásokat, ha azok nem az intézmény falain belül találhatóak számukra is egyszerűbb, hogy a szolgáltatás az érintett intézménybe házhoz menjen.

Az intézkedés bemutatása:

A szakemberekre óvodákban, általános iskolákban és középiskolákban egyaránt szükség lehet, különös tekintettel a HÍD programot működtető iskolákra. A szükséges segítő szakemberek becsült száma 15 fő, a pontos összetételüket (hány logopédus, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus, iskolapszichiáter stb. szükséges) az intézmények igényeinek kell meghatározni.

A feladat leírása:

A kedvezményezettek a következő konkrét feladatokat látják el:

- felméri az iskolák igényeit (ebben segítségükre lehetnek az iskolai szociális munkások);
- megkeresnek és kiválasztanak megfelelő számú és képzettségű szakembert;
- közvetítenek a szakemberek és az intézmények fenntartói között, hogy a szakemberek megfelelő körülmények között tudjanak dolgozni az intézményeken belül.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek, egyházak, önkormányzati szervek

Partnerek:

KLIK.

Várt hatások:

A nagyobb, jobban célzott segítség hatására várhatóan kevesebb kudarcélmény éri a tanulókat, így csökken a korai iskolaelhagyók aránya.

Költségek:

15 szakemberrel és szakemberenként havi bruttó 300 000 Ft-os munkáltatói költséggel számolva éves szinten 54 millió forint bérköltség jelent, ami mellé projektmenedzsment- és dologi költségeket is számítva **éves szinten 62 millió forint** lenne az intézkedés teljes költsége.

Lehetséges források:

VEKOP 7.3 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

Kockázatok:

Amennyiben országos program indul hasonló céllal, felül kell vizsgálni a díjazást.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Iskolai szociális munkás (B2.1).

B2.5 Korábban elkezdett módszertani fejlesztő programok folytatásának finanszírozása

Célcsoport:

B – lemorzsolódók; azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).

A probléma leírása:

Amint a helyzetelemzés azt bemutatta, a kerületi intézmények sok programot vittek véghez az utóbbi években – az e programokból szerzett tudás jelen van az iskolákban és az óvodákban, azonban a programok finanszírozása elapadt. Ezek a programok nem minden esetben illeszkedtek teljes mértékben az iskola igényeihez, de minden programnak voltak elemei, amiket az intézmények igényei alapján is érdemes lehet folytatni.

Az intézkedés bemutatása és a feladat leírása:

A kedvezményezettek kis összegű forrásokra pályázhatnak annak érdekében, hogy korábbi programjaikat folytathassák. Az intézményeknek maguknak kell kiválasztaniuk azokat a programokat, amiket folytatni szeretnének, vagy aminek a fenntartásához többletfinanszírozásra van szükségük.

Kedvezményezettek:

Kerületi iskolák, óvodák

Partnerek:

(nincs)

Várt hatások:

Az iskolák áttekintik, hogy korábbi programjaik közül mi volt az, amire leginkább szükségük van.

Költségek:

A becsült átlagos költség Intézményenként hozzávetőlegesen 10 millió forint, öt általános iskolával és öt óvodával számolva 100 millió forint. Ez három évre elosztva évente hozzávetőlegesen **33 millió forint** forrásigényt jelent.

Lehetséges források:

VEKOP-7.3 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

Kockázatok:

(nincs)

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

B2.6 Új kísérleti programok kidolgozásának finanszírozása

Célcsoport:

B – lemorzsolódók; azok, akik még az intézményrendszeren belül vannak, de bármilyen okból magas náluk a korai iskolaelhagyás kockázata (3-16 év).

A probléma leírása:

Korábbi kutatások alapján az iskolák sikeresen a maguk igényei és lehetőségei szerint alakították a központi pályázatokat; ennek ellenére nem biztos, hogy ezek a programok pontosan illeszkedtek az iskolák és a kerület sajátos igényeihez.

Az intézkedés bemutatása:

A kedvezményezettek kis összegű forrásokra pályázhatnak, annak érdekében, hogy megismerhessék, kidolgozhassák azokat a módszertani programokat, amelyek véleményük szerint jobban illeszkednek a VIII. kerület sajátos helyzetéhez.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata kidolgozni a saját oktatási programját, illetve tanulmányozni más országok példáit.

Kedvezményezettek:

Kerületi általános iskolák és óvodák.

Partnerek:

(nincs)

Várt hatások:

Az intézmények szükségleteikhez jobban illeszkedően tudják kialakítani az oktatási programjaikat, melyek révén nagyobb sikereket érnek el a gyermekek integrációjában és iskolában tartásában.

Költségek:

A becsült költség legfeljebb 5 millió forint intézményenként, melyben szerepelhet oktatási segédanyagok, tanulmányutak (utazás, szállás) költsége, tanárok külön munkájának honorálása. Öt általános iskolával és öt óvodával számolva ez 50 millió forint, ami három évre elosztva évente hozzávetőlegesen **17 millió forint** forrásigényt jelent.

Lehetséges források:

VEKOP 7.3 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) c) i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

Kockázatok:

(nincs)

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

B2.7 Alternatív egész napos iskola

Célcsoport:

B és D – iskolába járó, 6-14 éves, tanulási és/vagy beilleszkedési nehézségekkel élő gyermekek csoportjai, továbbá hozzátartozóik.

A probléma leírása:

Ebben a korosztályban a felnőtté válás fokozott nehézségei következtében több gyermek jóval korábban távolodhat el a közvetlen környezetétől, szakadás jelentkezik a családjukkal, iskolájukkal szemben. Ezzel egy időben hamarabb jelenhetnek meg a körükben különféle veszélyeztető hatások is. Társas szempontból is elszigetelődhetnek: egyedül maradhatnak vagy csupán az általuk választott társas környezetet fogadják el.

Mindezek nyomán e célcsoport tagjai számára a legnehezebb megfelelő fejlesztő programot kínálni az egész napos iskola keretein belül – részben a tanulási és/vagy beilleszkedési zavarok kezelése miatt, részben az iskola korai elhagyásának megelőzése érdekében. Ezek a gyermekek nehezen integrálhatók általános közösségi foglalkozásokba, „napközike”, speciális egyéni és kiscsoportos foglalkozásokat igényelnek.

Az iskolák kapacitását, sokszor kompetenciáját is meghaladja továbbá, ha a gyermekek érdekében azok családjaival is foglalkozniuk kellene, noha ez gyakran nélkülözhetetlen lenne a pedagógiai célok eléréséhez is. Ehhez külső szociális, pszichológiai, addiktológiai, pszichiátriai stb. kapacitások bevonása szükséges.

Az intézkedés bemutatása:

A programban résztvevő gyermekek egyéni és kiscsoportos tanulásban, egyéni fejlesztésben, kézműves, gyermekdráma- és improvizációs színházi foglalkozásokon vesznek részt. Ez a fiatalok számára csoportot kínál, amelyben a rájuk irányuló megkülönböztetett figyelem, az általuk indított különféle kezdeményezések felkarolása együtt érvényesül: kipróbálhatják magukat és elfogadhatják egymást különféle elképzeléseik megvalósítási kísérlete során (pl. közvetlen játék, a fiatalok kezdeményezéseinek felerősítése – egy fiatalokat foglalkoztató film, tévéműsor különféle nézőpontból történő átalakítása, feldolgozása).

Emellett családjaikat pszichológus tanácsadóval kiegészült alacsonyküszöbű szolgáltató stáb látja el, külső intézményből pszichiáter, gyermekpszichiáter, addiktológus, gyógypedagógus bevonásával.

A program folyamatos működést igényel, két évente szakmai felülvizsgálattal

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata:

- fiatalok elérése;
- hozzátartozóik bevonása;
- helyszín biztosítása;
- csoportfoglalkozások lebonyolítása;
- megfelelő szakértők alkalmazása.

Kedvezményezetttek:

Civil szervezetek, egyházak.

Partnerek:

Közvetlen társas környezetük (család), kerületi általános iskolák, szociális, pszichológiai, addiktológiai szolgáltatásokat végző intézmények (OPAI Nyírő Gyula Kórház, Bárczi Gusztáv gyógypedagógiai iskola), alacsony küszöbű szolgáltatók, különféle humán segítségre vállalkozó szakmai szervezetek, illetőleg az önkifejezést erősíteni, támogatni képes kulturális, szabadidős és szabadidősport-szervezetek.

Várt hatások:

A résztvevők felnőtté válása során az eltávolodás mérséklődik, esetleg megáll, illetőleg az adott élethelyzetükre talált, kontrollálható alternatív kapcsolatokban és tevékenységi lehetőségekben megtalálják a felnőtté válásuk referenciáit. Preventív funkciók:

- a gyermekek iskolai lemorzsolódásának megelőzése;
- veszélyeztetett helyzet felismerése és korai kezelése;
- tanulási, kommunikációs, személyiségfejlődési stb. elmaradások megelőzése.

Költségek:

Az egyes programok finanszírozása évente legfeljebb 15 millió forintot tehet ki. E költségek között szerepelhet új eszközök beszerzése; ingatlanszükséglet és annak járulékos költségei (rezsi); illetve szakemberek (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, művészetterápiás foglalkozásvezetők stb.) munkabére.

Összesen kb. **45 millió forint éves támogatást** feltételezve egyszerre három program lebonyolítása lehetséges.

Lehetséges források:

VEKOP 7.1 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja.

Kockázatok:

- előítéletek;
- a résztvevő fiatalok családjában, társas környezetében zajló események nem teszik lehetővé, hogy folyamatosan részt tudjanak venni a programban;
- a résztvevők különféle megnyilvánulásait (iskolában, otthon) azzal büntetik, hogy nem vehetnek részt a programban;
- a résztvevő fiatalok intézményes környezete (családja, iskolája), nem tekinti a programot a fiatalok felnőtté válását segítő, a résztvevőket támogató, fejlesztő, mindezért együttműködést igénylő partnernek.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Elérési program.

3.3. Lemorzsolódással veszélyeztetett kisgyermek kezelés

Azok a gyermekek esetében, akik még nem járnak iskolába vagy óvodába, de családi hátterük miatt jövőbeli lemorzsolódás kockázata magas, az a cél, hogy megszerezzék azokat a képességeket, amiknek segítségével elboldogulnak később az iskolában.

A hazai és nemzetközi szakértők egyetértenek abban, hogy a gyermekekre irányuló fejlesztési programoknak minél korábbi időpontra (első hónapok, évek) érdemes koncentrálnia. Heckman [2008] összefoglalója alapján a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek képességei közötti különbség (ability gap) már kora gyermekkorban kinyílik, tehát ez az az időszak, amikor érdemes beavatkozni.

A Biztos Kezdet program a kora gyermekkori fejlesztés mellett más olyan jellemzőket is magába foglal, amik miatt képes lehet arra, hogy hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását segítse. A magyarországi Biztos Kezdet Program elődje és példaképe az Angliában 1999-ben kidolgozott SURE START (biztos kezdet) Program, amely a gyermekszegénység és a gyermekek társadalmi kirekesztettségének visszaszorítását tűzte ki célul. Ezen belül elsősorban a bevándorlók és az ipari nagyvárosok munkanélkülijeinek gyermekein igyekezett segíteni.

A Biztos Kezdet gyermekház különböző szolgáltatásokat nyújt (Szilvási [2011] 61. o.):

- rendszeres délelőtti nyitva tartás mellett a gyermekek és a szülők számára térítésmentes programokat nyújt;
- megfelelő környezetet biztosít a gyermekek képességeinek kibontakozásához és nyomon követi fejlődésüket;
- rendszeresen együttműködik a családokkal foglalkozó szakemberekkel (védőnő, gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos, szociális munkás, óvodapedagógus és gyógypedagógus).

Eredménymutatók:

Indikátor neve	Mértékegysége	Adatok forrása	Bázis érték (év)	Cél érték (év)
a kerület Biztos Kezdet Gyermekházába bevont gyermekek száma	db	biztos kezdet gyermekház statisztika (EMET)	NA	NA
egy védőnőre jutó 0-2 éves, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben érintett gyermekek száma	db	KSH területi adatok	9,3 (2013)	5 (2020)

C3.1 Biztos Kezdet gyermekház bővítése

Célcsoport:

C és D – magas kockázatú kisgyermek, azok a fiatalok, akik még nem léptek be az intézményrendszerbe, de szüleik végzettsége és a családi körülményeik révén veszélyeztetettek (0-3 év) és szüleik.

A probléma leírása:

Bár az angol értékelések alapján a Biztos Kezdet gyermekházak pozitív hatást gyakorolnak az azt rendszeresen látogató gyermekekre és szüleikre, a kerületben (negyedben) található gyermekház kapacitásai meglehetősen szűkösek, 11-15 gyermeket és szüleiket tudja napi szinten kiszolgálni.

Ez kisebb, mint a kereslet – nem hogy aktív bevonásra nincs szükség, hanem a gyermekház szolgáltatásának hirdetését is abbahagytak, hiszen nem tudnak több jelentkezőt befogadni.

Az intézkedés bemutatása:

A Biztos Kezdet Gyermekház kapacitásainak duplázása, akár a jelenlegi gyermekház bővítésével, akár egy új gyermekház nyitásával a kerület (negyed) más részein.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata, hogy biztosítsa a kibővített kapacitásokhoz szükséges, megfelelően képzett személyzetet, ingatlant a megnövekedett területigény kiszolgálására, továbbá a kapcsolódó tárgyi ellátottságot.

Kedvezményezettek:

A kerületben működő gyermekház jelenlegi fenntartója, az önkormányzat.

Partnerek:

(nincs)

Várt hatások:

Ha megnő a gyermekház kapacitása és ennek megfelelően több család veszi igénybe a szolgáltatásokat, akkor:

- az érintett gyermekek kisebb hátránnyal kerülnek az intézményrendszerbe;
- a szülők jobban tudják kezelni a gyermekek nevelése során felmerülő problémákat és a gyermekek szükségleteit jobban megértve inkább a gyermekek igényeihez tudják igazítani a nevelési környezetet.

Költségek:

A Gyermekház jelenlegi költségvetése nagyon kicsi: 6,2 millió Ft, aminek háromnegyede béreket fedez (a rezsit pl. az épületben lévő irodák kerestfinanszírozzák). Ennek megfelelően a kapacitás duplázása is maximum **évi 10 millió forint** költséget jelentene.

Lehetséges források:

EFOP 1.2 A marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja, ezen belül az 1.4 intézkedésben nevesítve vannak a Biztos Kezdet gyermekházak.

VEKOP 6.2 1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9. b) a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint a gazdasági és társadalmi fellendülésnek támogatása.

Kockázatok:

- nem sikerül megfelelő erőforrásokat rendelni a bevonáshoz, ezért nem jelentkeznek megfelelő számban családok, hogy kihasználják a megnövekedett kapacitást;
- aktív bevonás hiányában nem azokhoz jut el a szolgáltatás, akiknek a legnagyobb szüksége lenne rá.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

C3.2 Védőnői szolgáltatások erősítése

Célcsoport:

C, D és E – a kerületben lakó és „vándorló” magas kockázatú kisgyermek és szülei.

A probléma leírása:

A helyzetértékelés során kiderült, hogy bár az egy védőnőre eső éves születések és a 0-2 évesek száma nem tér el VIII. kerületben a fővárosi átlagtól, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya magasabb, ami azt jelenti, hogy a védőnői hálózat emellett is túlterheltebb, hogy ugyanannyi családot segít. Ezen felül, mivel a védőnők alacsony fizetésért dolgoznak (bruttó 122 000 Ft az induló fizetés), a védőnői körzetek is betöltése is problémákat jelenthet.

Az intézkedés bemutatása:

A projekt egyik része a védőnői körzetek határainak és számának módosítása a potenciálisan nagyobb segítséget igénylő szülők számának és elhelyezkedésének figyelembe vételével. Másik része a kerületi védőnők fizetésének eltérítése a közalkalmazotti bértáblától, hogy ne okozzon problémát védőnők toborzása.

Különösen oda kell figyelni arra, hogy a körzetek átalakítása ne szakítsa meg a már kialakult kapcsolatokat.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata:

- áttekinteni a körzetek határait és áttervezni azokat úgy, hogy az egy védőnőre eső problémás (pl. rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő) gyermekek száma csökkenjen, kiegyenlítődjön;
- védőnők létszám szükséges feltöltése;
- szükséges védőnői irodák, gondozói helyek kialakítása.

Kedvezményezettek:

Önkormányzati szervezetek.

Partnerek:

Országos Egészségbiztosítási Pénztár.

Várt hatások:

Amennyiben sikerül a körzetek átalakításával (és esetleg szükséges új körzetek kialakításával) valamelyest tehermentesíteni a védőnőket, a bérek rendezésével könnyebbé tenni a toborzást, a nehéz munka jobb elismerésével segíteni a motivációs környezetet teremteni – akkor több energia és figyelem juthat azokra a családokra, akiknek a legnagyobb szüksége van arra.

Költségek:

A védőnői körzetek áttekintésére és átalakítására tett javaslat szakértelmet és körültekintést igényel, ennek becsült tervezésnek költsége 10 millió forint. A meglévő körzetekben dolgozó védőnők bérének kiegészítése a több segítséget igényelők családok számának alapján – rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családonként havi bruttó 5 000 forintos költséggel és 200 segítséget igénylő családdal számolva éves szinten bruttó 120 millió forint. Ez 28 védőnőre leosztva átlagosan bruttó 36 000 Ft bérkiegészítést jelent. Az újonnan kialakított körzet(ek) költsége (amellett, hogy az ide felvett védőnőknek is kapnia kellene a bérkiegészítésből) körzetenként minimum 2 millió forint éves költséget jelent. Az éves költségek összesen így mintegy **122 millió forintot** tesznek ki.

Lehetséges források:

VEKOP 6.2 1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9. b) a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint a gazdasági és társadalmi fellendülésnek támogatása – ezen belül a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programok, soft típusú tevékenységek.

VEKOP 7.2 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) iv. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat. Ezen belül kiemelendő a 7.3 intézkedés, a gyermekkorhoz kapcsolódó egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Kockázatok:

A körzetek átalakítása már kialakult kapcsolatokat szakít meg.

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

3.4. Nevelési kompetenciák fejlesztése

Cél, hogy a magas iskolai lemorzsolódási kockázatú gyermekek szülei esetében olyan mértékben fejlődjenek a nevelési kompetenciáik, hogy felére csökkenjen a családi háttér hatása a gyermekek iskolai teljesítményében.

Surányi Éva [2010] összefoglalója alapján számos, a humánökológiai megközelítés (Bronfenbrenner, 1986) keretében született kutatás mutat rá és ad magyarázatot arra, hogy a különböző szociális csoportokhoz való tartozás hogyan formálja a szülői magatartást és ismereteket (pl. Goodnow et al., 1984; Joshi–MacLean, 1997). A szülők ismeretei a gyermekek fejlődési szükségleteiről, a velük szemben támasztott elvárásai az intellektuális, viselkedésbeli és társas készségek területén egyaránt nagyban különböznek az eltérő társadalmi csoportokban, és ennek kapcsán erőteljesen összefüggnek a szülők iskolai végzettségével (Williams et al., 2000). A magasabb iskolai végzettséggel rendelkező anyák általában magasabb fejlődési elvárásokat támasztanak gyermekükkel szemben (pl. úgy vélik, hamarabb kell ülnie vagy beszélnie); így korábbi életkorban vezetnek be bizonyos gyermekgondozási gyakorlatokat (pl. hamarabb beszélnek hozzá, mesélnek neki történeteket, olvasnak könyvet, tanítják meg a színek nevét). Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező anyák általában úgy vélik, az alapvető kognitív készségeket a gyermekek későbbi életkorban sajátítják csak el, és így bizonyos kognitív stimuláló aktivitásokra csak későbbi életkorokban ösztönzik gyermekeiket (Ninio, 1979). Benasich és Brooks-Gunn (1996) rámutattak, hogy az anya iskolai végzettsége befolyásolja az otthoni tárgyi környezet minőségét és struktúráját is.

A középtávú célhoz kapcsolódó eredménymutatót az alábbi táblázat tartalmazza.

Eredménymutató:

Indikátor neve	Mértékegysége	Adatok forrása	Bázis érték (év)	Cél érték (év)
Gyermekjóléti Központ családgyógyozóira jutó családok száma	db	NA	80 (2015)	40 (2020)

D4.1 Gyermekjóléti Központ családgondozóinak tehermentesítése

Célcsoport:

D és C – magas kockázatú kisgyermek, azok a fiatalok, akik még nem léptek be az intézményrendszerbe, de szüleik végzettsége és a családi körülményeik révén veszélyeztetettek (0-3 év) és szüleik.

A probléma leírása:

A Gyermekjóléti Központ családgondozói túlterheltek – átlagosan 82 család ügyeit intézik.

Az intézkedés bemutatása:

A családgondozók terhelésének csökkentése újabb családgondozó szakemberek szerződtetésével.

A feladat leírása:

A kedvezményezett feladata megfelelő minőségű szakemberekkel kiegészíteni a családgondozó szolgálatot, úgy, hogy az egy családsegítőre eső családok száma csökkenjen.

Kedvezményezettek:

Gyermekjóléti Központ

Partnerek:

Családgondozó Központ

Várt hatások:

Az alacsonyabb egy főre eső esetszám segíthet abban, hogy a gyermekjóléti központok jobb minőségű szolgáltatásokat tudjanak nyújtani – ha több idő és odafigyelés jut egy-egy esetre, akkor jobb kapcsolatot és együttműködést lehet kialakítani azokkal, akiket támogatni szeretnének.

Költségek:

A kerületben dolgozó 16 családgondozó számának megduplázásával az egy gondozóra jutó átlagos esetszám 82-ről 41-re csökkenhet.

További 16 fő családsegítő alkalmazása fejenként és havonta bruttó 300 000 Ft munkáltatói költséggel számolva **éves szinten 58 millió forintos** többletköltséget eredményez.

Lehetséges források:

VEKOP 7.2 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) iv. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat. Ezen belül kiemelendő a 7.2 intézkedés, a gyermekjóléti szolgáltatások minőségének javítása fejlesztése

Kockázatok:

Országos program keretében történik a gyermekjóléti/családsegítő szolgálat megerősítése

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

(nincs)

3.5. „Vándorló” személyek kezelése

A „vándorló” személyek esetében a cél, hogy az intézményrendszer rugalmasabban tudjon reagálni az igényeikre, így az életmódjuk kevesebb kárt okozzon a gyermekek fejlődésében.

A problémás gyermekek kategóriáján belül külön csoportot képeznek azok, akik időszakosan jelennek meg a kerületben. Egyes esetekben szülei időszakos munkát vállalnak nyáron vidéken, mások adósságok elől menekülnek, esetleg külföldön próbálkoznak munkával, úgy, hogy a gyermekek addig a rokonoknál kapnak szállást a negyedben. A probléma lényege, hogy az el-eltűnő gyermekekkel nehéz kialakítani azt a bizalmi viszonyt, ami szükséges ahhoz, hogy a diákokkal együtt lehessen dolgozni. Emellett adminisztratív problémák miatt hetekig is eltarthat, míg egy ilyen tanuló bekerülhet az iskolába, ez pedig olyan időkiesés, ami, különösen hátrányos helyzetű tanulók esetén, nagyon sok kárt okozhat.

Eredménymutatók:

Indikátor neve	Mértékegysége	Adatok forrása	Bázis érték (év)	Cél érték (év)
az az idő, ami a kerületben feltűnés (láthatóvá válás) és az intézménybe (iskola, óvoda) történő rendszeres járás között eltelik	napok száma	NA	NA	5 munkanap

E5.1 „Vándorló” személyek

Célcsoport:

E – a „vándorló” személyek azok, akik rövid időszakokat, periódusokat töltenek a VIII. kerületben, és vagy iskoláskorúak, vagy pedig iskoláskorú gyermekeik vannak.

A probléma leírása:

Az adminisztratív problémák miatt hetekig is eltarthat, míg egy ilyen „vándorló” tanuló bekerülhet az iskolába, ez pedig olyan időkiesés, ami, különösen hátrányos helyzetű tanulók esetén, nagyon sok kárt okozhat.

Az intézkedés bemutatása:

Az intézkedés célja, hogy a tanulók iskolába jutását elősegítse. Ehhez különböző civil szervezetek együttműködése szükséges, úgy, hogy amennyiben valahol láthatóvá válik egy iskolaköteles „vándorló” gyermek, akkor a leggyorsabban tudomást szerezzen róla az iskolai szociális munkás és elkezdődjön azoknak a problémáknak a megoldása, ami gátolhatja az iskolalátogatást.

A feladat leírása:

Kialakítani és működtetni azokat a kommunikációs csatornákat, amelyeken keresztül a civil szervezetek jelezhetnek az iskolai szociális munkásoknak, ha érintett iskolaköteles gyerekekről szereznek tudomást.

Kedvezményezettek:

Civil szervezetek.

Partnerek:

(nincs)

Várt hatások:

A gyermekek iskolába jutásának gyorsításával az intézménylátogatás nélkül eltelt idő káros hatásainak csökkentése.

Költségek:

Éves költsége **5 millió forint** projektmenedzsment és dologi költség.

Lehetséges források:

VEKOP 7.2 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) iv. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat.

Kockázatok:

(nincs)

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

Iskolai szociális munkások (B2.1).

4. Összefoglalás

Az alábbi táblázatban összefoglaljuk, hogy mely célcsoportokat mely intézkedések céloznak, illetve hogy mely projektjavaslatok élveznek prioritást. Látható, hogy minden célcsoportra fókuszál valamilyen prioritást élvező intézkedés.

	prioritások						nem prioritások								
	A1.1 Támogató szolgáltatás a korai iskolaelhagyók oktatásba visszajuttatására és iskolában tartásának elősegítésére	A1.2 Diákunka-mentorálás	A1.4 Elérési program	B2.1 Iskolai szociális munkások	B2.3 Józsefvárosi gyermekek felzárkóztatásáért díj (pedagógusbérek rendezése)	C3.1 Biztos Kezdet gyermekház bővítése	A1.3 Foglalkoztatás-egészségügyi program	B2.2 Egész napos iskola hatásainak javítása – délutáni programok színesítése	B2.4 Intézményen belüli támogató szakmák erősítése	B2.5 Korábban elkezdett módszertani fejlesztő programok folytatásának finanszírozása	B2.6 Új kísérleti programok kidolgozásának finanszírozása	B2.7 Alternatív egész napos iskola	C3.2 Védőnői szolgáltatások erősítése	D4.1 Gyermekjóléti Központ család gondozóinak tehermentesítése	E5.1 „Vándorló” személyek
A – korai iskolaelhagyók	X		X				X								
B – lemorzsolódók			X	X	X			X	X	X	X	X			
C – magas kockázatú kisgyermek						X							X	X	
D – szülők						X						X	X	X	
E – „vándorló” személyek			X									X			X

Az egyes projektek becsült éves költségét az alábbi táblázat foglalja össze:

Projekt neve	Projekt éves költségei
A1.1 Támogató szolgáltatás a korai iskolaelhagyók oktatásba visszajuttatására és iskolában tartásának elősegítésére	95 000 000 Ft
A1.2 Diákunka-mentorálás	20 040 000 Ft
A1.3 Foglalkoztatás-egészségügyi program	19 700 000 Ft
A1.4 Elérési program	7 640 000 Ft
B2.1 Iskolai szociális munkások	31 000 000 Ft
B2.2 Egész napos iskola hatásainak javítása – délutáni programok színesítése	16 200 000 Ft
B2.3 Józsefvárosi gyermekek felzárkóztatásáért díj (pedagógusbérek rendezése)	139 000 000 Ft
B2.4 Intézményen belüli támogató szakmák erősítése	62 000 000 Ft
B2.5 Korábban elkezdett módszertani fejlesztő programok folytatásának finanszírozása	33 000 000 Ft
B2.6 Új kísérleti programok kidolgozásának finanszírozása	17 000 000 Ft
B2.7 Alternatív egész napos iskola	45 000 000 Ft
C3.1 Biztos Kezdet gyermekház bővítése	10 000 000 Ft
C3.2 Védőnői szolgáltatások erősítése	122 000 000 Ft
D4.1 Gyermekjóléti Központ család gondozóinak tehermentesítése	58 000 000 Ft
E5.1 „Vándorló” személyek	5 000 000 Ft
Mindösszesen:	680 580 000 Ft

Az egyes projektjavaslatok finanszírozási lehetőségei mindegyik leírásban szerepelnek, az alábbiakban ezek prioritásszintű összefoglaló táblázata látható:

	EFOP 1. prioritás – Együttműködő társadalom	EFOP 5. prioritás – Pénzügyi eszközök alkalmazása a társadalmi együttműködés erősítésében, valamint társadalmi innováció és transznacionális együttműködések	VEKOP 6. prioritás – Települési környezet és közszolgáltat- fejlesztés	VEKOP 7. prioritás – Társadalmi hozzáférést bővítő és humánforrás-fejlesztést támogató programok	VEKOP 8. prioritás – Foglalkoztathatóságot szolgáló programok
A1.1 Támogató szolgáltatás a korai iskolaelhagyók oktatásba visszajuttatására és iskolában tartásának elősegítésére				X	X
A1.2 Diák munka-mentorálás			X		X
A1.3 Foglalkoztatás-egészségügyi program				X	X
A1.4 Elérési program				X	
B2.1 Iskolai szociális munkások			X		
B2.2 Egész napos iskola hatásainak javítása – délutáni programok színesítése				X	
B2.3 Józsefvárosi gyermekek felzárkóztatásáért díj (pedagógusbérek rendezése)		X		X	
B2.4 Intézményen belüli támogató szakmák erősítése				X	
B2.5 Korábban elkezdett módszertani fejlesztő programok folytatásának finanszírozása				X	
B2.6 Új kísérleti programok kidolgozásának finanszírozása				X	
B2.7 Alternatív egész napos iskola				X	
C3.1 Biztos Kezdet gyermekház bővítése	X		X		
C3.2 Védőnői szolgáltatások erősítése			X	X	
D4.1 Gyermekjóléti Központ családgondozóinak tehermentesítése				X	
E5.1 „Vándorló” személyek				X	